

SINDHI HIGH SCHOOL, BENGALURU
ANNUAL EXAMINATION [2023-24]
SUBJECT – SANSKRIT

Name : _____

Roll No: _____

Class/Sec: VI _____

Date: 30.3.2024

No. of sides: 4

Max. Marks: 30

Reading time: 15 mins

Writing Time: 1 hr

GENERAL INSTRUCTIONS:

- Write your Name, Roll number, Section in the answer script.
- Read all the Questions carefully.
- Answer all the Questions and write neatly.
- खण्ड 'क' – अपठितावबोधनम् – 6
- खण्ड 'ख' – रचनात्मक कार्यम् – 3
- खण्ड 'ग' – व्याकरणम् – 9
- खण्ड 'घ' – पठितावबोधनम् – 12

खण्ड 'क' – अपठितावबोधनम्

I. Read the passage and answer the questions given below.

अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

एकः काकः अस्ति । काकः पिपासितः अस्ति । काकाय जलम् आवश्यकम् । काकः सर्वत्र भ्रमति जलम् नास्ति । अन्ते काकः घटम् पश्यति । घटे किञ्चित् जलम् अस्ति । काकः जलम् पातुम् न शक्नोति । काकः उपायम् करोति । सः प्रस्तरखण्डान् संगृह्णाति । एकम् एकम् प्रस्तरखण्डम् घटे पातयति । जलम् उपरि आगच्छति । काकः जलम् पिबति, सन्तोषेण उडुयति च ।

A. एकपदेन उत्तरत । Answer in one word.

$\frac{1}{2} \times 4 = 2$

१. कः पिपासितः अस्ति ? _____

२. अन्ते काकः कम् पश्यति? _____

३. सः कान् संगृह्णाति ? _____

४. काकः किम् करोति _____

B. पूर्णवाक्येन उत्तरत । Answer in complete sentence.

1 X 2 = 2

१. सः कान् संगृह्णाति ?

२. कस्मै जलम् आवश्यकम् ?

C. यथानिर्देशं उत्तरत । Do as Directed

1 X 2 = 2

१. 'काकः उपायम् करोति' ।

वाक्ये कर्तृपदम् किम् ? (काकः, उपायम्, करोति)

२. 'जलम् उपरि आगच्छति' ।

अस्मिन् वाक्ये क्रियापदम् किम् । (जलम्, उपरि, आगच्छति)

खण्ड 'ख' - रचनात्मक कार्यम्

II. Observe the picture and make 3 sentences with words given in the helpbox. चित्रम् दृष्ट्वा मञ्जूषायाः पदानि उपयुज्य 3 वाक्यानि रचयत ।

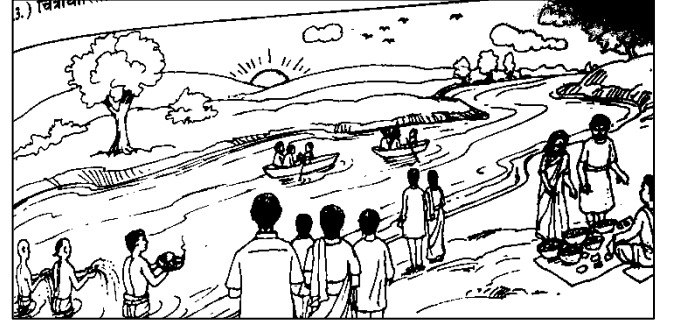
1 X 3 = 3

(नौके , अस्ति , जनाः)

1. एषा नदी _____ ।

2. _____ पूजाम् कुर्वन्ति ।

3. नदीजले _____ गच्छतः ।

खण्ड 'ग' - अनुप्रयुक्त व्याकरणम्

III. उचित कर्तृपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत । Fill in the correct noun forms

$\frac{1}{2}$ X 6 = 3

1. _____ क्रीडाङ्गणे क्रीडन्ति । (बालः / बालौ / बालाः)

2. _____ वने चलतः । (गजः / गजौ / गजाः)

3. _____ वृक्षे कूर्दति । (वानरः / वानरौ / वानराः)

4. _____ उपवने विकसन्ति । (पुष्पम् / पुष्पे / पुष्पाणि)

5. _____ सुन्दरम् अस्ति । (चित्रम् / चित्रे / चित्राणि)

6. _____ भोजनम् पचतः । (महिला / महिले / महिलाः)

IV. उचित क्रियापदैः रिक्तस्थानानि पूरयत । Fill in the correct present tense forms. $\frac{1}{2} \times 6 = 3$

1. शशकः गृञ्जनम् _____ (खादतः / खादति / खादन्ति)
2. गजौ नद्याम् स्नानं _____ (करोति / कुरुतः / कुर्वन्ति)
3. शुनकाः मार्गे _____ (धावन्ति / धावति / धावतः)
4. कदलीपादपः सकृत् एव फलं _____ (यच्छति / यच्छतः / यच्छन्ति)
5. वयं नेत्राभ्याम् रूपम् _____ (पश्यामि / पश्यावः / पश्यामः)
6. त्वम् रसनया _____ (वदसि / वदथः / वदथ)

V. इतर वचनद्वयम् लिखत । $\frac{1}{2} \times 6 = 3$
Write the singular, dual or plural as required

1. कथा _____
2. _____ दुर्जनाः
3. _____ आवाम् _____

खण्ड 'घ' - पठितावबोधनम्

VIII. Read the passage and answer the questions given below.

अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

श्रीकृष्णः जगतः गुरुः अस्ति । तस्य जन्मस्थानम् मथुरायां कारागृहम् । श्रीकृष्णस्य जननी देवकी । श्रीकृष्णस्य जनकः वसुदेवः । अत एव तं वासुदेव इति कथयन्ति । श्रीकृष्णस्य मातुलः कंसः ।

द्वापरयुगे कंसचाणूरादयः लोककण्टकाः दुर्जनाः सज्जनान् पीडयन्ति स्म । तेषां विनाशाय जगद्धिताय च श्रीकृष्णः अवतीर्णः । अपि च श्रीकृष्णः सनातनधर्मस्य संरक्षकः आधारपुरुषः च अस्ति । अतः वयं सर्वे धर्ममार्गम् अनुसरामः ।

श्रीकृष्णः द्वापरयुगे श्रावनमासे कृष्णपक्षे अष्टम्यां रोहिणीनक्षत्रे अवतीर्णः । अत एव प्रतिवत्सरं जगति जनाः तस्मिन् दिने श्रीकृष्णजन्मोत्सवम् आचरन्ति ।

A. एकपदेन उत्तरत । Answer in one word. $\frac{1}{2} \times 2 = 1$

१. श्रीकृष्णस्य जननी का ? _____

२. श्रीकृष्णस्य जनकः कः ? _____

B. पूर्णवाक्येन उत्तरत । Answer in complete sentence. 2 X 2 = 4

१. द्वापरयुगे के सज्जनान् पीडयन्ति स्म?

---

२. श्रीकृष्णः कदा अवतीर्णः?

C. यथानिर्देशं उत्तरत । Do as Directed 1 X 2 = 2

१. 'वयं सर्वे धर्ममार्गम् अनुसरामः' ।

वाक्ये क्रियापदम् किम् ? (वयं, सर्वे, अनुसरामः)

२. 'श्रीकृष्णः जगतः गुरुः अस्ति' ।

वाक्ये कर्तृपदम् किम् । (श्रीकृष्णः, जगतः, गुरुः अस्ति)

VI. समानार्थकपदं लिखत । Write the Synonyms ½ X 6 = 3

(सलिलम्, नेत्रम्, सरिता, पर्वतः, प्राणिनः, नासिका, सागरः, वयस्य)

1. नेयनम् = _____
2. जलम् = _____
3. गिरिः = _____
4. नदी = _____
5. घ्राणम् = _____
6. जन्तवः = _____

VII. विरुद्धार्थकपदं लिखत । Write the Antonyms ½ X 4 = 2

(पुण्यानाम्, असत्यम्, नास्तिकाः, अधर्मः, सज्जनः, सायम्)

1. प्रातः X _____
2. दुर्जनः X _____
3. धर्मः X _____
4. आस्तिकाः X _____

*****